ר' יהודה אומר עמוקה עשרה ואין גבוהה עשרה מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים לתוכה מ"ש מן הים לתוכה דלא דקא מטלטלין מכרמלית לרה"י מתוכה לים נמי קמטלטל מרשות היחיד לכרמלית אלא לאו אחודה וש"מ כחו בכרמלית לא גזרו ש"מ אמר רב הונא הני ביצאתא דמישן אין מטלטלין בהן אלא בארבעה ולא אמרן אלא שאין בפחות משלשה ארבעה אבל יש בפחות מג' ארבעה לית לן בה ואי מלינהו קני ואורבני לית לן בה מתקיף לה רב נחמן ולימא גוד אחית מחיצתא מי לא תניא ר' יוסי בר' יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא ה"נ נימא גוד אחית מחיצתא מתקיף לה רב יוסף ולא שמיעא להו להא דאמר רב יהודה אמר רב ומטו בה משום רבי חייא ותני עלה וחכמים פוטרין אמר ליה אביי ואת לא תסברא והתניא עמוד ברה"ר גבוה עשרה ורחב ד' ואין בעיקרו ד' ויש בקצר שלו ג' וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא הכא נמי גוד אחית מחיצתא מידי איריא התם הויא ליה מחיצה שהגדיים בוקעין בה הכא הויא לה מחיצה שאין הגדיים בוקעין בה א"ל רב אחא בריה דרב אחא לרב אשי גבי ספינה נמי הא איכא בקיעת דגים א"ל בקיעת דגים לא שמיה בקיעה ומנא תימרא דבעא מיניה רבי טבלא מרבין מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה וא"ל אין מחיצה תלויה מתרת

אלא

עמוקה. הספינה: **עשרה.** לתוכה דהוה רשות היחיד: **ואין גבוהה.** שפתה י' מן המים כגון שמשוקעת במים מכובד משאה: **מטלטלים מתוכה לים.** דרך דופנותיה כגון שופכין כדמפרש ואזיל דכמו בכרמלית לא גזרו: **אבל לא מן הים לתוכה.** דאין תשמיש מן הים לתוכה דרך דפנות שאם ימלא וישליך על הדפנות ירדו לקרקעית הספינה ולהכי נקט עמוקה י' דאי אינה עמוקה י' היא גופה כרמלית ומטלטל להדיא אף מן הים לתוכה. **ואין גבוהה** נמי (א) י' דוקא נקט דאי גבוהה י' מותר לטלטל מן הים לתוכה דמכרמלית לרה"י דרך מקום פטור קא מטלטל דצריך להגביה את ידו למעלה מי' ואע"ג דברשות דאורייתא מרה"ר לרה"י מיחייב בכה"ג (לעיל דף ח.) כרמלית מיהא דרבנן היא ולא גזור: **אלא לאו אחודה.** שופך שופכים על חודה והן יורדין דרך דפנותיה לים: **ביצאתא.** ספינות קטנות וקצרות מלמטה עד כחודו של סכין שקורין קוייט"י: **אין מטלטלין בתוכן.** דלאו רה"י נינהו שאין ברחבן ארבעה מלמטה לפיכך אין מחיצותיהן מחיצות: **ולא אמרן אלא.** בשקצה שלהן גבוה שלשה שאין רחב ד' למטה בעוד שלא הגביה ג' מקרקעיתו ואפי' יש ברחבו י' גובה לא משתרי דכיון דתחתונות לאו מחיצה נינהו הוה ליה תלויה: **אבל יש בפחות מג' גובה רוחב ד'.** שעד שלא הגביהו ג' הרחיבו ד' הרי הן כמי שקרקעיתן עולה עד כאן ומחיצותיהן מחיצות: **אורבני.** ערבה דקה: **ואי מלינהו.** עד מקום רחבן הרי הן כשרות לטלטל אם יש משפת רוחבן ולמעלה י': **ולימא גוד אחית.** מכנגד מדת רחבן העליון ולמטה כאילו הן יורדות עד הקרקע מבחוץ: **טרסקל.** אין עמוק י' ואנו מודדים לו גובה י' שמדת הקנה עולה לו בגובהו והקנה אין רחב ארבעה אלא שאנו אומרים במחיצות הטרסקל גוד אחית וכאלו מקיפות את הקנה והוו להו היקף המחיצות מן הקרקע ולמעלה לשוייה ראשו רה"י ואם זרק מרה"ר ונח על גביו חייב: **ומטו בה.** יש שמטין כדבר להכריע ולומר שר' חייא אמר: **וחכמים פוטרין.** אלמא לא אמרי' גוד אחית להתיר מחיצה תלויה: **ואת לא תיסברא.** דאמרי' כה"ג: **ואין בעיקרו.** רחב ד': **ויש בקצר שלו ג'.** אותו קצר של עיקרו שאינו רחב ד' יש בו גובה ג' והיינו רבותא דליכא למימר לבוד ממקום שכלה רחבו לקרקע אפ"ה הוי רה"י: **דאמרי' גוד אחית מחילה.** סביב ממחיצותיה מכנגד רחבה ולמטה כאילו הוא כולו שוה: **ה"ג.** בביצאתא דמישן נמי נימא גוד אחית: **מידי איריא התם כו'.** כולה אביי אמר לה לרב יוסף דהא דמייתי ראיה (ב) וחכמים פוטרים כלום ראיה היא לכאן הא דטרסקל דקפטרי רבנן: **משום דהויא מחילה שהגדיים בוקעין בה.** מלמטה בארץ תחת מחילות הטרסקל שהם פשוטות להלן מן הקנה לכל צד ובקיעת גדיים מעכבת מלמימר גוד אחית שהרי עוברין תחתיה אבל בספינה ליכא בקיעת גדיים שאין לך עובר תחתיהן וכן בעמוד אין דרך להתחכך בו ולעבור תחת שיפועו שאינו אלא מעט: **בקיעת דגים לא שמה בקיעה.** לפי שאינן נראין: **בחורבה.** שדרך להיות בה מחילות שנפלו תחתיהן וקיימות מלמעלה ותלויות: **מהו שתתיר.** לטלטל בחורבה שלא תהא כפרוצה לרה"ר:

אלא

רבי יהודה אומר עמוקה י' ואין גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים. וא"ת היכי מייתי סייעתא מדרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליה ואור"י דהכא לא פליגי אלא בעמוקה י' וגבוה י' דרבנן סברי דמכרמלית לרה"י דרך מקום פטור אסור אע"ג דרשויות דרבנן ור' יהודה שרי אבל בעמוקה י' ואינה גבוהה י' לטלטל מתוכה לים לא פליגי עליה רבנן והכי איתא בתוספתא [פי"א] דספינה שהיא גבוהה י' ועמוקה י' אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה ר' יהודה אומר אם עמוקה י' ואין גבוהה י' כו' וה"ק ר' יהודה בעמוקה י' וגבוהה י' לא מבעי' דמותר לטלטל טלטול גמור הואיל ודרך מקום פטור קא מטלטל אלא גם באינה גבוהה י' יש תקנה לטלטל כגון ע"י כחו כדמפרש הש"ס וקשה לר"י דהשתא לרבי יהודה שרי טלטול דרך מקום פטור ברשויות דרבנן ואפילו רבנן לא פליגי אלא בשאינו עושה הנחה במקום פטור ובפרק כילד משתתפין (עירובין דף פז:) פריך לזעירי דאמר אסור להחליף דרך מקום פטור מכרמלית לרה"י ולזעירי קשיא פלוגתא דרשב"ג ורבנן דפליגי בהא ומשני לה והשתא הא תנאי דהכא דלא כוותיה וי"ל דמ"מ הני תנאי דהתם כיון דמצי לאוקמי כוותי' מוקים להו: **עמוקה י' ואין גבוהה י'.** מהכא אין להקשות למ"ד לעיל מארעא משחינן דהכא מיירי בדליכא זיז כל שהוא להיכרא:

הני ביציתא דמישן. לפירש"י דמפרש שהן קצרות מלמטה קשה דכי היכי דבטיל מדין רה"י משום דלית בהו ד' ה"נ ליבטיל מדין כרמלית כדאמר בפ"ק (דף ז.) דאין כרמלית פחותה מד' ואילו בה רבנן מקולי רה"י דאי הוי מקום ד' (ג) כרמלית ואי לא מקום פטור ועוד מאי פריך לימא גוד אחית מחילה מה מועיל שיהא המחילות מבחוץ כיון שמבפנים אין שם ריוח מקום ד' ולא נימא שבקצר מבטל גוד אחית כמו מלוקה במחלוקת לעיל ועוד למה לי מלינהו קני ואורבני אע"ג דלא מלאן כיון דיכול למלאות חשיב רה"י כדאמר בפרק חלון (עירובין דף עח.) משום דאי בעי מנח עליה מידי ומשתמש גבי מלאו כולו ביתידות ונראה כפר"ח דביליאתא הם ספינות קטנות העשויות להלך באגמים ועל שם שמהלכות על גלעי המים קרי להו ביליאתא ויש להם דפנות וקרקעית העשויות נסרים נסרים ויש חלל בין הנסרים והמים נכנסין שם ויוצאין בה כמו במים והיא עשויה כך שאפילו תתהפך אינה נטבעת לעולם וקאמר רב הונא כיון שהיא פרוצה דינה ככרמלית ואין מטלטלין בה אלא בד' ולא אמרו אלא בזמן שאין בין נסר לנסר חלל פחות מג' אבל אם יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' כלבוד דמי ואע"ג שהמים נכנסין בה לא חיישינן ונראה דל"ג שאין בפחות מג' ד' ואי מילא כל החלל קני ואורבני מותר לטלטל בכולה:

מתקיף לה רב נחמן. למה לך כולי האי לימא גוד אחית מחיצתא מי לא תניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר וכו' אלמא רואין כאילו דופני הטרסקל יורדין עד עיקרו של קנה ה"נ רואין כאילו דופני הספינה עקומין ומסבבין הנסרים וממלאו הנסרים מחוברין: **וזרק** ונח על גביו חייב. למאי דס"ד השתא דלאין חילוק בין מחילה למים לשאר מחילות וס"ד נמי דלא פליגי רבנן עליה דרבי יוסי ברבי יהודה לא מני לאקשויי אמאי הא תנן בפ' כילד משתתפין (עירובין דף פז:) גזוזטרא שהיא למעלה מן המים אין ממלאין הימנה אא"כ עשו לה מחילה י' מה צריך מחילה י' תסגי כמו בטרסקל דדוקא על גביו חשיב ליה ר' יוסי [illegible]

פשיטא

עין משפט
נר מצוה

לב א מיי' פט"ו מהל' שבת הלכה כ סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שנה סעיף א:
לג ב טוש"ע א"ח סי' שסו סעיף ב בהג"ה:
לד ג מיי' פי"ז מהל' שבת הלכה יח:
לה ד מיי' שם הל' טו:

◆

לעזי רש"י

קוייט"י [קריי"ט]. סירה קטנה.

◆

מוסף רש"י

[illegible]

◆

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואין גבוהה וכו' ואין גבוה י' נמי דוקא: (ב) ד"ה מידי איריא וכו' [illegible] (ג) תוס' ד"ה הני וכו' [illegible]

◆

גליון הש"ס

גמ' ויש בקצר שלו ג'. [illegible]

◆

רב נסים גאון

[illegible]

◆

רבינו חננאל

[illegible]

[illegible]